

Asia: VN/7050/2023

Luonnos valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Lausunnonantajan lausunto

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin

-

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen

-

Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla

-

Nuorisotyön ja -toiminnan tukemisen linjaukset

Nuorisotyön näkökulmasta pienet ja harvaanasutut kunnat ovat toimintaympäristö, jossa pitkät välimatkat sekä palveluiden ja toimijoiden vähyys luovat puitteet työn tekemiselle ja kehittämiselle. Pienet kunnat on tärkeää pitää mukana osana nuorisotyön ja nuorisopolitiikan kehittämistä koskevassa keskustelussa myös aluepoliittisesta näkökulmasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistää prosessin, jonka tavoitteena on kehittää ja vahvistaa kunnallisen perusnuorisotyön rakenteita, laatua ja tulosten tunnettuutta. Prosessi toteutetaan opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla yhteistyössä kuntien, aluehallintovirastojen, perusnuorisotyön aluekoordinaattoreiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Pienet kunnat hyötyvät aluekoordinaation työstä ja tuesta. Aluekoordinaatiota tulee kehittää sekä varmistaa, että jokaisella kunnalla on tasavertainen mahdollisuus aluekoordinaation tukeen. Samaan

aikaisesti tulee varmistaa, ettei kaikki kehittämisraha ohjaudu aluekoordinaation vahvistamiseen. Pienet kunnat tarvitsevat avustusmaista hankerahoitusta toimintojen laadun parantamiseksi. Lisäksi on erityisen tärkeää säilyttää osaamiskeskusten toiminta (esim. Kanuuna ja Verke) kuntien nuorisotyön tukena. Kanuunan pienten kuntien oma verkosto sekä muut Kanuunan verkostot erilaisine materiaaleineen tarjoavat arvokkaita työkaluja ja mahdollisuuksia kunkin kunnan oman nuorisotyön kehittämiseen. Moninainen tieto ja vertaistuki on ollut Kanuunan verkostoissa ja toiminnassa saavutettavaa maantieteellisestä sijainnista tai kunnan koosta riippumatta.

Verke on tehnyt laadukasta työtä digitaalisen nuorisotyön saralla. Tarjotut mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen, vertaisverkostoihin sekä oman tietopohjan kehittämiseen ovat olleet erittäin arvokkaita kunnallisessa nuorisotyössä. Digitaaliset laitteet ja sosiaalinen media näyttäytyvät vahvasti nuorten elämässä, joten on tärkeää, että nuorisotyön ammattilaiset ymmärtävät myös näitä osa-alueita, niihin liittyviä mahdollisuuksia ja riskejä sekä osaavat tukea nuorta aiheeseen liittyvissä asioissa.

Perusnuorisotyön kehittämistyöhön ensisijainen ja tärkein tavoite on luoda suositukset kunnallisen nuorisotyön resursseihin ja toimintakäytäntöihin valtakunnallisesti. Tämä edellyttää myös rahoituksen turvaamista kunnalliseen nuorisotyöhön sekä nuorisotyön kehittämistyöhön. Valtion budjetissa nuorisotyön osuus on todella pieni.

Vanupossa nostetaan esiin käsitteet etsivästä harrastustoiminnasta sekä etsivästä kulttuurisesta nuorisotyöstä. Nämä ovat toisaalta erinomaisia ja tärkeitä mainintoja, mutta resursoidaanko ne asianmukaisesti? Epäselväksi jää mitä käsiteellä "etsivä harrastustoiminta" tarkalleen ottaen tarkoitetaan?

Laadun ja toiminnan turvallisuuden takaamiseksi nuorisotyön ammattilaiset tarvitsevat selkeät linjaukset henkilöstömitoitukseen esimerkiksi leiritoimintaan, nuorisotilatoimintaan tai retkille. Nuorisotyön pitkäjänteinen ja määrätietoinen kehittäminen edellyttää valtakunnallisen tietopohjan vahvistamista ja tiedon jakamista kuntiin.

Nuorisotyön laadun varmistamiseksi nuoriso-ohjaajalta tulee vaatia suunnittelu-, toteutus- ja arviointikykyä erilaisten toimintakokonaisuuksien ja palveluiden tuottamiseksi. Tämä varmistetaan sillä, että kuntien tulee jatkossa vaatia nuorisoalan ammatillista koulutusta nuoriso-ohjaajilta. Nuorisotilatoimintaan tulee luoda samanmuotoinen ohjauksellinen ote kuin etsivässä nuorisotyössä sekä nuorisotyössä toimivien henkilöiden ammattitaitoa ja osaamista tulee vahvistaa myös ammatillisen tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle

-

Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

-

Muita näkemyksiä ohjelmasta

-

Himanen Tarja
Juvan kunta / Nuoriso- ja hyvinvointipalvelut